

Pasiruošimas maudimosi sezonui Šiaulių apskrities savivaldybėse.

Šiaulių apskrityje, prieš prasidedant maudimosi sezonui vasario – balandžio mėn. nuskendo 3 žmonės. Kad išvengtų ar sumažinti nelaimingų atsitikimų prie vandens skaičių, apskrities rajonų ir Šiaulių miesto savivaldybėse prieš prasidedant maudimosi sezonui įvyko Ekstremalių situacijų komisijų posėdžiai, kuriuose svarstytos prevencijos priemonės, užtikrinančios žmonių saugumą paplūdimiuose bei savivaldybių teritorijose esančių vandens telkinių priežiūrą.

Šiaulių apskrities vandens telkiniai su paplūdimiais

Kražantės upė (Kelmės m. ribose), Giliaus ež., Bridvaišio ež., Gauštvinio ež., Pašiaušės I tv., Užvenčio tv., Šaukėnų tv., Karklėnų ež., Vėjinės tv., Jonišio tv., Žvelgaičių tv., Švėtės ež., Paežerių tv., Gudelių ež., Geluvos ež., Pašvinio ež., Kairių ež., Bubių tv., Kuršėnų karjerai, Ventos upė (Kuršėnų m. ribose), Pakumulšių tv., Raudėnų tv., Šilų tv., Naisių tv., Švedės tv., Paežerių tv., Rėkyvos ež., Prūdelio tv., Arimaičių ež., Eibariškių tv..

Maudimosi sezono statistika

Šiaulių apskrityje 2017 m. maudimosi sezono metu nuskendo 5 žmonės - duomenys pateikti suvestinėje. 2010 m. nuskendo 19 žmonių, 2011m. – 17 žmonių, 2012 m. – 11 žmonių, 2013m. – 7 žmonės, 2014m. – 16 žmonių, 2015 m. – 4 žmonės. 2016 m. - 9 žmonės. Negalima išskirti nei vieno vandens telkinio kuriame būtų išskirtinai daug nuskendusiu žmonių. Daugiausiai skendimo atvejų užregistruota Šiaulių rajone - 2. Šiaulių mieste, Jonišio ir Pakruojo rajonuose skendimo atvejų neužregistruota. Galimos skendimo priežastys: sveikatos problemos; saugaus elgesio vandenyje reikalavimų nesilaikymas ar grubūs maudymosi taisyklių pažeidimai. Visi žmonės nuskendo maudydamiesi neįrengtuose paplūdimiuose. Iš 5 nuskendusiu asmenų - 4 vyrai ir 1 moteris. Tai dažniausiai įvyksta dėl elgesio skirtumų: vyrai dažniau ir ilgiau būna vandenyje; dažnai maudosi vieni; daugiau nardo ir žvejoja. Jų elgesys vandenyje rizikingesnis nei moterų: vyrai vartoja daugiau svaigiųjų gėrimų ir dažniau geria alkoholio prieš maudydamiesi ar irstydami valtimi. Tarp nuskendusiu buvo 8 m. vaikas. Skenduolius pagal amžiaus kategorijas galima išskirstyti taip:

- iki 10m. - 1
- 10-20 m. – 0;
- 20-30 m. – 1;
- 30-40 m. – 1;
- 40-50 m. – 0;
- 50-60 m. – 1;
- virš 60 m. – 1.

Planuojama 2018 m. tęsti informacijos rinkimą ir apibendrinimą apie Šiaulių apskrities savivaldybių teritorijose esančiuose vandens telkiniuose nuskendusius žmones. Tai leistų daryti pirminės išvadas apie prevencinių priemonių, taikytų rajonuose, efektyvumą.

Duomenų, apie 2016 m. Šiaulių apskrities savivaldybių teritorijose esančiuose vandens telkiniuose nuskendusius žmones, suvestinė

Savivaldybe	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis
Šiaulių m.				
Akmenės r.	1			
Joniškio r.				
Kelmės r.		1		
Pakruojio r.				
Radviliškio r.			1	
Šiaulių r.		2		
Viso: 5	1	3	1	

Prevenција :

Sukurti barjerus:

- Aptverti baseinus, sodybinius tvenkinius.
- Izoluoti atviras vandens surinkimo talpas.

Ugdyti plaukimo ir saugaus elgesio vandenyje įgūdžius :

- Vykdyti ir plėtoti programas “Mokykis plaukti” tarp pradinių klasių mokinių.
- Sudaryti kuo palankesnes sąlygas gyventojų prieinamumui į viešuosius baseinus, siekiant paskatinti mokytis plaukti.
- Švietimo - ugdymo įstaigose, žiniasklaidoje reguliariai supažindinti bei informuoti apie saugų elgesį vandenyje ir skendimų prevenciją.

Prižiūrėti vaikus, kai jie maudosi ar žaidžia greta vandens:

- Vaikus turi prižiūrėti suaugusieji, o ne bendraamžiai ar paaugliai. Prižiūrėti, reiškia visą dėmesį sutelkti į vaiką: neskaityti, nežaisti kortomis, nekalbėti telefonu ir neužsiimti jokia kita dėmesį atitraukiančia veikla. Maži vaikai gali nuskęsti per 30 sekundžių 5-8 cm gylio vandenyje.
- Neleisti vaikams maudytis vieniems ir patiems nesimaudyti nežinomose vietose, išmokyti atpažinti vandens sroves ir jų vengti.
- Kaimiškose vietovėse maudymosi laikotarpiu sukurti tėvų grupes ar kitas vaikų priežiūros formas, kad jie galėtų prižiūrėtų maudymosi vietas ir vaikus.
- Mažiems vaikams visada būtina uždėti gelbėjimosi liemenes. Reikia įsidėmėti, kad pripučiami „ratai“, „rankovės“ yra tik žaislai, o ne gelbėjimosi priemonės.
- Maudantis neleisti vaikams nieko kramtyti: tiek maisto, tiek kramtomosios gumos.

Mažinti svaigiųjų gėrimų vartojimą:

- Vengti vartoti svaiguosius gėrimus prieš brenant į vandenį ar maudantis, plaukiant valtimi, žvejojant.
- Niekada nebristi į vandenį apsvaigus norint “atsigaivinti”.

- Nevartoti alkoholio, kai prižiūrimi besimaudantys vaikai.
- Uždrausti svaigiųjų gėrimų vartojimą prie vandens telkinių, jei daugėja skendimų dėl alkoholio vartojimo.

Apžiūrėti vietovę:

- Maudymuisi pasirinkti vietą, kur yra žmonių, o geriausia - kur yra gelbėtojų.
- Prieš maudantis patikrinti dugną, ar jis neužterštas stiklo šukėmis, nuolaužomis, ar nėra duobių.
- Prieš maudymąsi ar plaukimą valtimis įvertinti oro sąlygas: stiprūs vėjai, povandeninės srovės, žaibai yra pavojingi visiems.
- Vengti povandeninių srovių. Ženkliai, įspėjantys apie povandenines sroves: vanduo neįprastos spalvos, raibuliuojantis, putojantis ar prisipildęs gamtinių nuolaužų. Patekus į srovę, plaukti išilgai kranto tol, kol srovė sumažės, ir tik tada plaukti į krantą
- Patikrinti, ar vanduo nenusekęs, jei ruošiatės šokinėti į vandenį. Niekada nešokinėti į vandenį nuo nepritaikytų vietų: medžių, balkonų, skardžių. Daugiausia stuburo, galvos traumų įvyksta tuomet, kai dugno gylis nesiekia 1,5 metro.

Valtyse dėvėti gelbėjimosi priemonės

- Visada dėvėti gelbėjimosi liemenes plaukiant valtimi, nepriklausomai nuo to, kaip toli esate nuo kranto, ar turite plaukimo įgūdžių, ar tinkamas valtės dydis ir konstrukcijos.
- Įgaliotoms valdžios institucijoms reguliariai kontroliuoti valčių ir laivų saugą, gelbėjimo priemonių buvimą, keleivių skaičių.

SKĘSTANČIŪJŲ GELBĖJIMAS

Suteikdamas pagalbą skęstančiajam vandenyje, gelbėtojas privalo:

- gerai plaukti
- mokėti suteikti pagalbą tiesiogiai vandenyje
- žinoti visas atsargumo priemones gelbėjant
- mokėti suteikti pirmąją pagalbą krante

Nemokantis plaukti gali suteikti pagalbą skęstančiajam, jis turi:

- greitai orientuotis esamoje situacijoje
- įtraukti į gelbėjimą kitus žmones
- naudoti įvairias priemones
- mokėti suteikti pirmąją pagalbą krante

PIRMA PAGALBA KRANTE

Nebuvo praradęs sąmonės : nuraminti, aptrinti sausu rankšluosčiu, pervilkinti sausais drabužiais užkloti šilta antklode, duoti karštos arbatos, kavos ar raminančių vaistų.

Be sąmonės, bet pulsas ir kvėpavimas nesutrikę: paguldyti, atsegti apykaklė, masažuoti smilkinius, veidą, kutenti nosies šnervės.

Be gyvybės požymių, sustojęs kvėpavimas ir širdies veikla: paguldyti ant kieto pagrindo, atsegti nukentėjusio drabužius, išvalyti iš kvėpavimo takų gleives, žoles, smėlį, pasiruošti gaivinimui.

GAIVINIMAS

Geriausiai kraujo apytaka atgaivinama netiesioginiu širdies masažu. Širdis yra suspaudžiama tarp krūtinkaulio ir stuburo. Suspaudimo metu kraujas iš širdies skilvelių išvaromas, o atleidus rankas širdies skilveliai prisipildo kraujo. Nukentėjęs guldomas ant nugaros ant kieto pagrindo, apnuoginamas liemu. Masažo judesių dažnumas – 60 k/min., skaičiuojant 101, 102 ir t.t.



Dirbtinas

kvėpavimas.

Geriausia nukentėjusįjį gaivinti derinant netiesioginį širdies masažą su dirbtiniu kvėpavimu. Jei gaivina vienas gelbėtojas: 2 įpūtimai – 15 paspaudimų. Jei gaivina du gelbėtojai: 1 įpūtimas – 4-5 paspaudimai.



Dirbtinis kvėpavimas iš burnos į burną nepakeičiamas tada, kai sužalota krūtinės ląsta ar stuburas. Mažiems vaikams oras pučiamas apžiojus kartu burną ir nosį. Oras pučiamas natūraliu kvėpavimo ritmu - 12-20 k/min. Įpučiant orą stebime, ar pasikelia skenduolio krūtinės ląsta (tai rodo, kad įpūtėme teisingai). Skendimo atvejais klinikinė mirtis trunka ne 5 - 7 min., o 10 - 30min. Tai priklauso nuo vandens temperatūros. Išblyškusiųjų skenduolių gyvybinės funkcijos nutrūksta staiga, dar neišnaudojus vidinių deguonies rezervų, todėl jų klinikinė mirtis trunka ilgiau ir gaivinimo galimybės geresnės (10 - 15 min.) negu mėlynųjų skenduolių, kurie gelbėdamiesi sunaudoja visus vidinius deguonies išteklius (3 - 6 min). Visus minėtus simptomus (šaltas vanduo, baltas ar mėlynas skenduolis, pulsas, akių vyzdžiai) nustatyti reikėtų per 20 - 30 sek.